

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

719961
G.K. 20

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610/ 4719
Konu : Bursa Milletvekili
Kemal EKİNCİ'nin
Yazılı Soru Önergesi.

....../.../2012
14 Kasım 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 02.10.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10-86735 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Kemal EKİNCİ'nin, Bakanlığımıza yönelttiği TBMM 7/9961 Esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
-Cevap Yazısı (3 Sayfa)

719961
G.K 20

**BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN KEMAL EKİNCİ'NİN
TBMM 7/9961 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR :

Sanayileşme ile birlikte ülkemizde de baş göstermeye başlayan Çevre Kirliliği, beraberinde çevreye duyarlı Sivil toplum kuruluşlarının oluşmasını da sağlamıştır. Çevre ile ilgili, toplumsal talepler birçok kez hükümet programlarında yer almasına karşın ancak 09.08.1991 tarih ve 443 sayılı KHK ile Çevre Bakanlığı kurularak somutlaştırılmıştır. 1991'den beri geçen süreçte ne yazık ki Çevre Bakanlığı, Kamu erki tarafından adeta yasak savma bakanlığı olarak yapılandırılmıştır. Kurulusta bağımsız bir Bakanlık olmasına rağmen, süreç içerisinde farklı icracı Bakanlıklarla birleştirilerek" üveyleştirilmiştir."

Her konuda olduğu gibi çevre konusunda da mevzuat enflasyonu yaşanmaktadır. 2872 sayılı Çevre Kanunun yürütülmesinin hangi Bakanlıkta olduğu, Çevre ile ilgili kaç adet yönetmelik bulunduğu anlaşılamamaktadır. Dolayısı ile vatandaşın çevre konusundaki muhatabı da çeşitlilik arz etmektedir. Kirliliğin niteliğine göre muhatap farklılaşmaktadır.

Üretim çeşitliliği olan bir tesis düşünün ki; idare binası mücavir alanda olsun, sıvı atıklarını su yatağına, gazsal atıklarını havaya boşaltsın, bu kuruluş yer altı sularını kirlettiği için DSİ nin sorumluluk alanına, havayı kirlettiği için İl Çevre Müdürlüğünün sorumluluk alanına , gürültü kirliliği için Belediye'nin Çevre biriminin sorumluluk alanına, katı atık veya diğer hususlarla ilgili olarak da İl Özel idaresinin sorumluluk alanına girmektedir.

Bu kadar sorumlu kuruluşun olduğu yerde, kimin sorumlu olduğunu belirlemek için de yeni bir kuruluşa ihtiyaç duyulmaktadır. Sorumlunun çok olduğu bu yapı, "Sorunlu" bir yapıyı beraberinde getirmektedir. Görsel ve yazılı basında sık sık kuşların öldüğü, balıkların karaya vurduğu haberleri yer almaktadır. Son yıllarda özellikle ülkemizde çevre kirliliğinin artması, ekolojik dengenin bozulması insan sağlığını tehdit eder hale gelmiştir. Dere yataklarını kirleten ve kirliliğe neden olan, sanayi ve tarımsal atıkların arındırılması gerekmektedir. Ülkemizde söz konusu arıtım işinin yeterince yapılmadığı, yasal olarak da idari yaptırımların yetersiz olduğu gözlenmektedir.

Bu bilgiler ve gözlemler ışığında ;

- 1-Çevre konusunda yeni anlayışla beraber, yasal düzenlemelere de ihtiyaç duyulmaktadır. Bakanlığınızın Çevre Kanunu ile ilgili bir çalışması var mıdır?
- 2-Bir çok kuruluşun sorumlu ve yetkili olduğu Çevre ile ilgili konuları tek çatı altında toplamak düşünülmekte midir? Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin bu görevi yerine getirmesi daha uygun değil midir?
- 3-Bakanlığınız Kuruluş Kanununda var olan "Çevre Şurası" nın yapısı antidemokratik esaslarla oluşturulmuştur. Bakanlık bürokratlarından ve Bakanın davet edeceği kişilerden oluşan bir Şuranın sağlıklı, eleştirel kararlar alamayacağı gerçeği ortadadır. Çevre Şurasının yapısını değiştirmek düşünülmekte midir? Çevreyle ilgili STK'ların temsilcilerinin ağırlıkta olduğu bir yapı oluşturulması için bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 4-Yeniden yapılandırılan Bakanlığınız bünyesinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürü olarak görev yapan, İhtisas alanı çevre olan kaç kişi vardır? Bakanlık bünyesinde çevre eğitimi almış, uzmanlaşmış yeterli eleman var mıdır?

A

5-2872 sayılı Kanuna istinaden çıkarılan çok sayıda Yönetmelik vardır. Bir üretim tesisi imalat özelliklerine göre yer yer bütün Yönetmeliklerinden nasibini almaktadır. Bu Yönetmeliklerin sadeleştirilmesi ve azaltılması düşünülmekte midir?

6- Kadro yapısı ve işlevleri açısından Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinin ana görevi "Bayındırlık" işleridir gibi, kamuoyunda bir algı oluşmuştur. Özellikle Sanayi bölgelerinin yoğun olduğu illerde çevre eğitimi almış kadrolardan oluşan bakanlığa bağlı şehircilikten arındırılmış bağımsız "Çevre Müdürlükleri" kurulması düşünülmekte midir?

7-Denetim yetkisi olan kurumlar, kirliliğe sebep olan kuruluşlar hakkında çeşitli yaptırımlar uygulamaktadır. Bunların başında da İdari para cezaları gelmektedir. Bu güne kadar yapılan gözlemlere göre gelinen nokta, bu yaptırımların yeteri kadar etkili olmadığıdır. Kuruluşun özelliğine göre işletme tarafından idari para cezası ödemek, Filtreleme tesisi yapmaktan daha ekonomik hale gelmektedir. Bu yüzden tesis yerine Ceza ödemek tercih edilmektedir. İdari Para cezası yerine, daha caydırıcı olan direkt kapatma ve üretimi durdurma uygulaması düşünülmekte midir?

8-Yönetmeliklerde var olan "arıtma tesislerini bakanlık yaptırır/yapar" maddesi bu güne kadar uygulanmış mıdır? Bakanlık kaç adet kuruluşa arıtma-filtre tesisi yaptırmıştır, bununla ilgili Bakanlık bütçesinde ödenek var mıdır? Bakanlığın, imalatın özelliğine göre fabrika ve tesislerin arıtma ve filtreleme işlerini TOKİ aracılığı ile yaptırıp, işletme sahibinden tahsil etmesi yararlı bir uygulama olacaktır, buna ilişkin bir çalışma düşünülmekte midir? Üstelik mevcut yasal düzenlemeler bile buna uygun değil midir?

9-Son 10 yılda bakanlığın bizzat üstlendiği önleyici tedbirlerle ilgili ne kadar yatırım yapılmıştır, bu tedbirler nelerdir?

10-Çevreyi kirletici kuruluşlarla ilgili son 10 yılda ne kadar idari para cezası kesilmiştir? Tahsilat miktarı nedir ve nereye harcanmıştır? Faaliyeti durdurulan kuruluş sayısı nedir? Bu kuruluşlar içinde faaliyetten men edilenler var mıdır ve sayısı nedir?

CEVAPLAR:

1-Çevre Kanununda halkımızın değişen ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda revizyon yapılması çalışmaları devam etmektedir.

2- 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde Bakanlığımız "çevreye ve yapılaşmaya dair imar, çevre, yapı ve yapım mevzuatını hazırlamak, uygulamaları izlemek ve denetlemek; çevrenin korunması, iyileştirilmesi ile çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik prensip ve politikalar tespit etmek, standart ve ölçütler geliştirmek, programlar hazırlamak; bu çerçevede eğitim, araştırma, projelendirme, eylem planları ve kirlilik haritalarını oluşturmak, bunların uygulama esaslarını tespit etmek ve izlemek, iklim değişikliği ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek; faaliyetleri sonucu alıcı ortamlara katı, sıvı ve gaz halde atık bırakarak kirlilik oluşturan veya oluşturmaya muhtemel her türlü tesis ve faaliyetin, çevresel etkilerini değerlendirmek; alıcı ortamlar ile ilgili ölçüm ve izleme çalışmalarını yapmak; bahse konu tesis ve faaliyetleri izlemek, izin vermek, denetlemek ve gürültünün kontrol edilmesini sağlamak" görevleri verilmek suretiyle çevre konusunda esas yetkili Bakanlık olarak belirlenmiş bulunmaktadır.

3-Çevre ve Şehircilik Şurası ile Çalışma Gruplarının Oluşumu ve Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik 05 Eylül 2012 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliğin 2 nci bölümünde Çevre Şurasının oluşumu tanımlanmakta olup, "Şûra üyeleri Bakan Onayı ile kamu kurum ve kuruluşlarının, üniversitelerin, meslek odalarının, sivil toplum kuruluşlarının, özel sektör temsilcilerinin çevre ve şehircilik ile ilgili alanlarda çalışmaları ile tanınmış uzman ve yöneticilerinden oluşturulur." ifadesi yer almaktadır.

Şura üyeleri kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcilerinden oluşmaktadır. Bu bağlamda ilgili tüm birimlerin bu şurada temsil edilebileceği değerlendirilmektedir.

4-Yeniden yapılandırılan Bakanlığımız bünyesinde ihtisas alanı çevre ile ilgili olan 4 adet İl Müdürü görev yapmakta olup, Bakanlığımız bünyesinde çevre eğitimi almış, ve konusunda uzmanlaşmış elamanlarımız mevcuttur. (Ek:1)

5-Yürürlükte bulunan mevzuatın sadeleştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.

6-Bakanlığımız Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri bünyesinde, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Hizmetlerinden, Çevre İzinlerinden, Çevre Denetimlerinden ve Çevre Yönetiminden sorumlu İl Müdür Yardımcısı ile Şube Müdürlükleri bulunmaktadır. Bu Müdürlükler çevre ile ilgili iş ve işlemleri yürütmektedir.

7- 2872 sayılı Çevre Kanunun 15 nci maddesinde;

“Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan yönetmeliklere aykırı davrananlara söz konusu aykırı faaliyeti düzeltmek üzere Bakanlıkça ya da 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından bir defaya mahsus olmak üzere esasları yönetmelikle belirlenen ve bir yılı aşmamak üzere süre verilebilir.

Faaliyet; süre verilmemesi halinde derhal, süre verilmesi durumunda, bu süre sonunda aykırılık düzeltilmez ise Bakanlıkça ya da 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından kısmen veya tamamen, sürekli veya süresiz olarak durdurulur. Çevre ve insan sağlığı yönünden tehlike yaratan faaliyetler süre verilmeksizin durdurulur.

Çevresel Etki Değerlendirmesi incelemesi yapılmaksızın başlanan faaliyetler Bakanlıkça, proje tanıtım dosyası hazırlanmaksızın başlanan faaliyetler ise mahallin en büyük mülkî amiri tarafından süre verilmeksizin durdurulur.

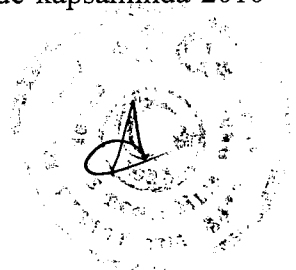
Süre verilmesi ve faaliyetin durdurulması, bu Kanunda öngörülen cezaların uygulanmasına engel teşkil etmez.” hükmü yeralmaktadır.

Bu kapsamda, gerekli görüldüğü hallerde kuruluşlara faaliyet durdurma cezası da uygulanmaktadır. Ayrıca öngörülen ceza miktarlarını on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

8- Bakanlığımızca kanalizasyon sistemleri ve atıksu arıtma tesislerinin yapımına yönelik olarak yerel yönetimlere şartlı nakdi yardımlar yapılmaktadır.

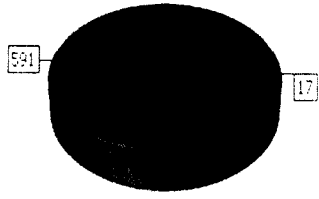
9- Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünce çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik olarak (atıksu arıtma, derin deniz deşarjı, katı atık düzenli depolama, kanalizasyon ve çevre kirliliğinin giderilmesi vb. projelere) son on yıl içerisinde 2991 projeye toplam 684.459.320 maddi yardım yapılmıştır.

10- 2003-2011 yılları arasında 2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesi kapsamında uygulanan idari para cezası miktarı 233.908.531 dir. Ayrıca 15 inci madde kapsamında 2010-2011 yıllarında 401 kuruluşun faaliyeti durdurulmuştur.

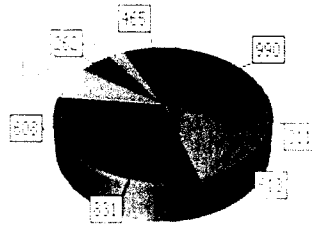
İSTİHDAM ŞEKLİ
(TOPLAM:608 KİŞİ)

657 S.D.M.K. Göre Kadrolu Memur: 97 %
657/4-B Sözleşmeli Per.: 3 %

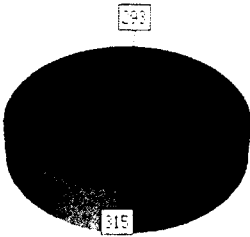
BRANŞ
(MİMAR-MÜHENDİS-ŞEHİR PLANCISI)
(TOPLAM:4559 KİŞİ)

İNŞAAT MÜHENDİSİ: 22 %
MAKİNA MÜHENDİSİ: 10 %
ELEKTRİK MÜHENDİSİ: 3 %
HARİTA MÜHENDİSİ: 6 %
JEOLJİ MÜHENDİSİ: 8 %
ÇEVRE MÜHENDİSİ: 13 %
DİĞER MÜHENDİS: 18 %
MİMAR: 13 %
ŞEHİR PLANCISI: 7 %

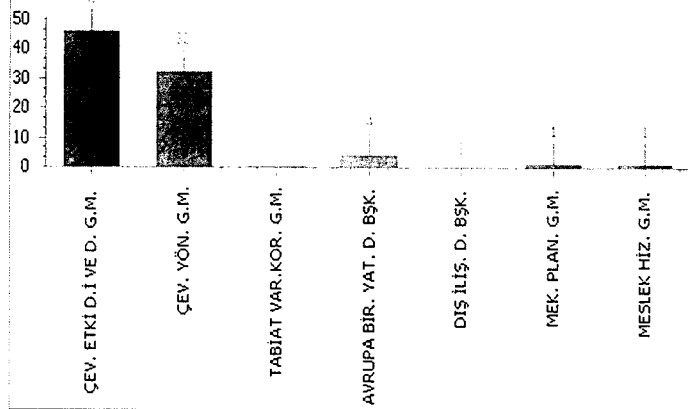

BAY-BAYAN PERSONEL
(TOPLAM:608 KİŞİ)

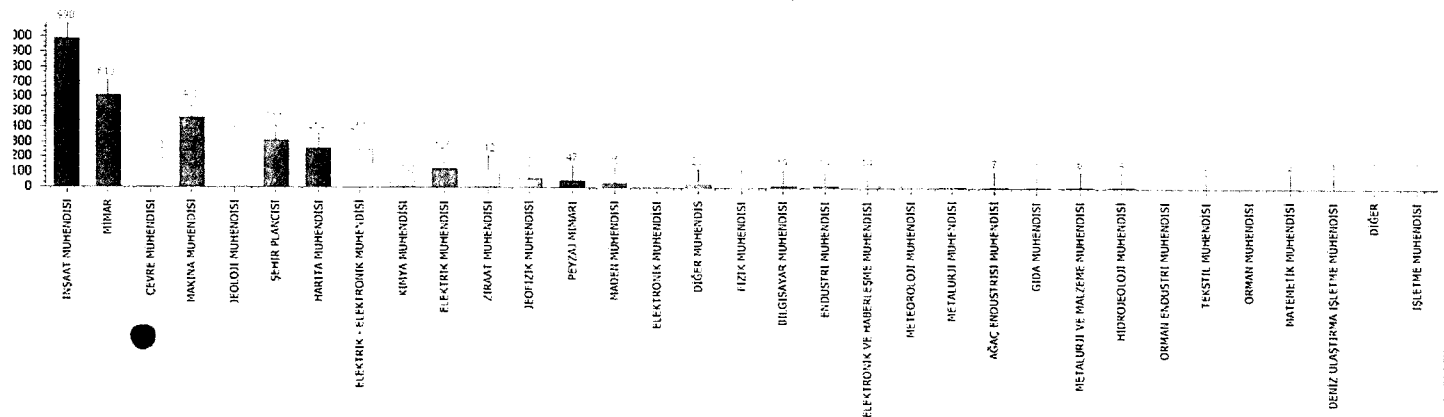
Bay: 48 %
Bayan: 52 %

MERKEZ DAĞILIM (ÇEVRE MÜHENDİSİ)
(TOPLAM:94 KİŞİ)

BRANŞ DAĞILIM
(TOPLAM:4559 KİŞİ)

İL DAĞILIM (ÇEVRE MUHENDİSİ)
(TOPLAM:512 KİŞİ)

